

RESSORGIMENT

ANY XXXVI

NÚMERO 420

JULIOL 1951

Redacció i Administració: Pergamino 244, Buenos Aires, República Argentina

(Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N.º 349331)

Institut Llonch de Fontova

Directora: Fca. LLONCH de FONTOVA

30 Anys d'Ensenyança Professional

Tall i Confecció

Des dels primers mesos l'alumna pot tallar i confeccionar els seus vestits.

Cotilles i Faixes, inclús ortopèdiques Capells

Curs pràctic sense teoria.
Preparem per a l'ingrés a casa de Modes.

Labors i Elenceria

Dibuix - Pintura - Música

Cursos abreujats per a professionals.
Exàmens lliures.

Atorguem Diplomes

Mencionant aquesta revista gaudirà d'un descompte en la mensualitat

Sol·liciti informes a:

RIVADAVIA 1966, Bs.Aires

Disponible

Tintoreria "LOS 3" - Mafriche, Aragonès i Cia.
LEZICA 4469 Tel. 60-1827

Disponible

Assegurances - Pere Cerezo MORETO 188

Disponible

Sigueu previsors. Feu-vos socs del
"MONTEPIO DE MONTSERRAT" Quota mensual \$ 8.-
Misiones 141

T. E. 35-0873

Badaló

A. FELIU BADALÓ & CIA.
ÒPTICA - FOTOGRAFIA - ORTOPÈDIA

Fabricació de tota classe de cristalls per a corregir els defectes visuals.

Revelacions i còpies fotogràfiques en el dia.

FAIXES ortopèdiques, de vestir i Braguers.

LAVALLE 962

★
Hotel Catalunya

T. E. 38 - 9732

Av. ENTRE RIOS 639

Buenos Aires

Confort

Comoditats per a viatgers.

Els catalans de fora que vinguin a passar uns dies no podrien trobar un allotjament més indicat.

LLIBRES CATALANS

H. Vila i Vallès

IMPORTADOR

Demaneu el Butlletí Mensual de NOVETATS i INFORMACIÓ

PICHINCHA 176

BS. AIRES

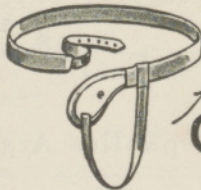
Casilla Postal 2258

EL SIMBOL D' AQUESTA MARCA

empara la més alta qualitat en faixes i cotilles de vestir i en faixes d'indole medicinal (estómac calgut, ronyó mòbil, obesitat, operats, maternitat, etc.) La Casa Porta, pel seu prestigi i seriositat, és l'establiment de confiança, no tan sols en faixes de tota mena, sinó també en articles ortopèdics, Mitges i benes elàstiques, braguers per a les hèrnies, espatlleres, etc.

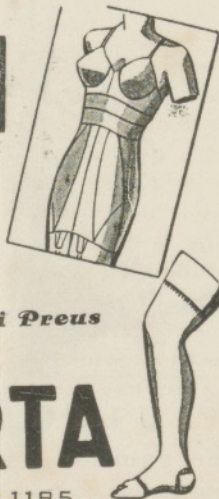
Sol·liciti Catàlegs i Preus

Antigua
casa

PORTA

SARMIENTO 1185

EMÍLIA LLORENS
ARQUITECTE

Alberto Vignes 1265

T. E. 658-1001

HAEDO
F. C. N. D. F. S.

RESSORGIMENT

Any XXXVI

Buenos Aires, Juliol 1951

Núm. 420

MECENATGES

ELS catalans no hem pas estat gaire sortosos en aquests aspectes de l'ajut a les coses de l'esperit. Els mecenas no han abundat ni a Catalunya pròpiament dita ni entre els seus fills que se n'han allunyat i han fet fortuna. Això no vol dir que n'hàgim estat orfes. Un Francesc Cambó, entre els desapareguts, i un Rafel Patxot, entre els vivents, en són dos exponents dignes de tenir en compte. Però no han proliferat com entre els gallecs, per exemple, ací. A Galícia hi ha molts centres culturals, moltes escoles que duen noms de fills del país que han tingut sort a Amèrica i s'han recordat de llur poble natal. Entre els catalans d'ací són ben comptats aquells que han afavorit llur pàtria amb la llur aportació munificent. Els noms de Pere Vila i Codina, però, amb la seva deixa, l'any 1916, per a crear el grup Escolar que duu el seu nom a Barcelona i fer les millors al seu poblet nadiu (Oluges) i els dels germans Ramon i Manuel Escasany establint a càrrec seu unes escoles a Cardona, d'on eren fills, són, diríem, casos esporàdics, poc freqüents. No hem d'oblidar, tampoc, el nom de Lluís Castells qui donà als catalans de Buenos Aires un casal que els servís d'estatge social: el que ocupà l'antic Centre Català, convertit avui en Casal de Catalunya. En general, però, no som tan sortosos en això com d'altres col·lectivitats.

I tants connacionals rics com hi ha pertot Amèrica! Tants que no saben embellir i honorar llur vida amb una deixa a favor dels necessitats de la col·lectivitat, de les nostres institucions, de les nostres empreses de cultura d'ací i de la pàtria!

Per això quan es produeix un cas munífic, de generositat, entre els nostres connacionals, és tan celebrat i estimat d'aquells qui saben valorar-ne el mèrit. Tantes coses que es podrien fer si hi hagués entre els nostres germans afortunats un més sovintejat record per a les coses catalanes dignes d'ajut, per a propulsar la cultura general del poble català! I tants com n'hi ha —repetim— que podrien fer-ho!

Les consideracions anteriors ens han estat suggerides en rebre la convocatòria d'un concurs per a estimular el conreu del teatre català; bell gest d'una dona catalana exiliada a Mèxic, ex-actriu del nostre teatre, que, a part de crear i dirigir personalment un conjunt d'aficionats que actuen amb regularitat fent conèixer les millors produccions dramàtiques dels nostres autors, destina una quantitat respectable per a premiar la millor obra teatral catalana que es presenti al concurs del Premi Guimerà, gest que mai com ara és tan digne d'ésser imitat, pel fet de la persecució que sofreix la cultura catalana i, en general, la nostra gloriosa llengua. I del que diem d'aqueixa honorable dama que, ultra l'esforç personal físic que esmerça en la direcció del conjunt teatral esmentat, encara hi afegeix el regal del seu ajut monetari per

a premiar els autors i estimular així a aquests a escriure per al nostre teatre, diem d'aquells dos germans, també exiliats a Mèxic, que mantenen cada any un important premi als Jocs Florals de la Llengua Catalana. No hem de negligir tampoc aquest connacional —també en exili a Mèxic— que s'ha fet càrrec suara d'un deute contret per una molt alta institució d'estudis de l'interior de Catalunya que es veia privada de fer efectiu degut a la pressió que damunt d'ella exerceix la tirania del nefast règim franquista, i que ens feia quedar malament davant una institució internacional de cultura de la qual la nostra és membre, així com el gest d'aquest mateix compatriota qui destina una important quantitat per a un llibre històrico-monogràfic de la vila d'on és nadiu.

També ací l'Argentina hi ha alguns compatriotes —ben pocs, però— que amb llur treball s'han creat una posició benestant i cooperen quan se'ls requereix per a alguna obra d'interès col·lectiu i patriòtic, com el qui pagà del seu peculí la façana nova de l'edifici del nostre casal i aquells que durant anys ajudaren a mantenir alguna publicació i ajuden encara tots els anys a què els Jocs Florals de la Llengua Catalana puguin continuar celebrant-se a l'exili. Totes aqueixes petites aportacions són de ben estimar, puix que si fossin molts els qui les oferissin, es podrien també fer grans coses.

Col·lectivament, però, —àdhuc ara que Catalunya està sota una tirania fèrria— els catalans continuen indiferents i gasius per als afers de la pàtria i de l'esperit. Cada dia són menys les publicacions catalanes (i únicament se'n poden publicar fora de Catalunya); desapareixen, o poc se'n falta, les poques editorials de llibres catalans, i àdhuc el conreu del teatre català pels aficionats d'algunes entitats nostres d'ací l'Argentina han de limitar les representacions, ja sigui per un malentès social o perquè els mateixos socis prefereixen que es facin en altre idioma. El cert és que fins dintre les nostres entitats les coses catalanes, (és com dir l'esperit de Catalunya) estan en crisi.

Si no reaccionem contra aquests factors adversos al nostre esperit i al manteniment del nostre patrimoni nacional, correm el risc de perdre-ho tot. A l'obra de redreçament col·lectiu tots els catalans hi podem ajudar a mesura de les forces de cadascun: amb aportacions grans o petites; mantenint les institucions, comprant llibres catalans i fent-nos subscriptors de les nostres revistes; procurant que els cursos d'idioma català puguin multiplicar-se en comptes de desaparèixer; que el teatre nostre s'expandeixi més en lloc de reduir-ne les representacions; que les conferències i totes les manifestacions de la nostra cultura sovintegin i siguin concorregudes; tractar, en fi, que col·lectivament i individualment els catalans siguem cada dia més catalans, més nosaltres mateixos que vol dir més d'acord a la naturalesa humana i, per consegüent, més universals.

I en aquesta tasca el mecenatge hi pot fer un paper brillant, però la col·lectivitat tota i els dirigents de les nostres institucions encara hi poden fer més.

UNA MOVILITZACIÓ NACIONAL

L'ANUNCI del projecte de celebrar, en terres d'Amèrica, una Conferència Nacional Catalana per a ratificar les posicions reivindicadores dels drets imprescriptibles de Catalunya-Nació, ha promogut un gran enrenou.

Entre els catalans de l'Interior, sabem que ha causat una certa sorpresa veure que els compatriotes d'Amèrica s'emprenien la tasca de refer un moviment nacional i democràtic, estrictament català, mentre els exiliats en terres d'Europa continuaven en plena discòrdia i sense esma de fer res de positiu al servei del nostre poble, tot i estar-ne a quatre passes. Sabem també que entre els compatriotes que mai no han ostentat alts càrrecs públics ni aspiren a gaudir de situacions de privilegi el dia de demà, l'anunci de la Conferència Nacional Catalana ha estat rebuda amb forta simpatia i els primers en assabentar-se'n han cuitat a manifestar llur satisfacció en veure que es reprenia el bon camí sense mixtificacions ni claudicacions ni oportunistes. Però ha estat en terres d'Amèrica i, precisament, entre els antics residents més conscients de llur catalanitat, d'on han arribat a la Comissió Organitzadora de la CNC les demostracions més entusiastes d'adhesió a una tal iniciativa i llur promesa de servir la causa nacional de Catalunya d'una manera desinteressada.

Els agrupaments patriòtics, organitzadors de la Conferència, volen reprendre el camí que havia iniciat aquell Consell Català de Londres que havia presidit Carles Pi i Sunyer i que va desaparèixer tan bon punt la notícia de la seva constitució definitiva va arribar a oïdes de determinats polítics catalans de França? No és pas que s'hagi de fer exactament el que es proposava aquell Consell Nacional. Les circumstàncies han canviat i els objectius han d'ésser un xic diferents. Però sí que ja és hora de reprendre el bon camí i de fer la nostra via actuant per damunt dels interessos de grup i prescindint de les enveges i ambicions personals dels que tenen pressa per ocupar, novament, uns alts càrrecs, sigui com sigui.

Les primeres adhesions individuals rebudes per la Comissió Organitzadora provisional, demostren que a tots els sectors de la democràcia catalana s'hi sent la necessitat de fer quelcom que revifi els ànims i posi en marxa la voluntat dels catalans que, absents de la Pàtria, mai no han renunciat a treballar al servei de Catalunya. Les discòrdies dels polítics catalans de França, que tantes coses han malmès, han desmoralitzat un gran contingent d'exiliats d'Europa i d'Amèrica i han sembrat la discòrdia entre els catalans de l'Interior i tot. La

inactivitat absoluta de les Institucions catalanes i dels homes representatius de la darrera voluntat del nostre poble, i, el que és pitjor, la deserció dels que, havent estat elegits per la gran majoria dels catalans, han fet acatament al règim franquista i han anat amb el cap cot a casa nostra, ha lligat de peus i mans els organismes simbòlics de la Catalunya autònoma a l'exili i ha fet impossible l'existència d'un Govern Català i tota mena d'actuació legalista. La legalitat catalana es pot dir que ha mort a mans dels propis legalistes.

Entre les primeres adhesions rebudes per la Comissió Organitzadora de la CNC, cal destacar la de sis dels Vocals del Consell Nacional de Catalunya creat a Londres i després ampliat amb diverses representacions polítiques i patriòtiques d'Amèrica. Aquests sis Membres de l'antic Consell Nacional, són els següents: Salvador Armendares, Francesc Bergós, Josep Carner-Ribalta, J. Conangla i Fontanilles, H. Nadal i Mallol, Francesc Paniello. Heus ací uns noms que són una bona mostra de la diversitat de tendències que coincideixen en un mateix objectiu. Són ciutadans, tots ells demòcrates, però de matís ben diferenciat: n'hi ha de republicans liberals, exiliats; n'hi ha de demòcrates socialistes, també exiliats; n'hi ha d'antics residents nacionalistes de tota la vida i federals de bona mena; n'hi ha de francament separatistes...

Estem als començaments del nou redreçament nacional i democràtic català. No podem pas cridar victòria ni ens podem refiar de la inactivitat de tants anys dels que ara sabem que ja aixequen les orelles i s'escandalitzen que hi hagi catalans anònims que vulguin intentar de fer el que ells no han fet ni han permès que es fes.

Entre els catalans de l'interior i els de l'exili, ja s'ha començat a manifestar un pensament coincident. Els objectius fonamentals que han senyalat els organitzadors de la Conferència, coincideixen plenament amb els que propugnen els resistents actius de dintre mateix de casa nostra. Ho hem comprovat pels manifestos clandestins més recents que han arribat a les nostres mans. Aquests documents de la clandestinitat són l'expressió del pensament polític i patriòtic alhora dels catalans que, a desgrat de la tragèdia del moment, mai no han perdut la fe en el futur de la Pàtria ni mai no transigiran en donar un pas enrera per conveniències de partit ni per oportunistes polítics.

Aquesta revifalla pública dels sentiments nacionals i democràtics dels catalans de l'Interior ha coincidit també amb el nou desvetllament iniciat en terres valencianes i balears i, entre tots plegats,

s'ha d'establir un programa de coincidències que l'organisme executiu que haurà de sorgir de la Conferència haurà de posar en pràctica immediatament d'iniciar les seves tasques de cara als diversos Països de Llengua Catalana i de cara al món lliure.

Voldríem que el nou moviment nacional que s'inicia, s'alliberés de noses del passat, de compromisos més o menys recents i promogués noves aliances i nous pactes, interiors i exteriors, que permetessin de treballar sobre noves bases i amb noves perspectives. Voldríem que els homes que siguin cridats a exercir els càrrecs del nou Consell Nacional de Catalunya, es donessin compte que cal fer foc nou en tots els aspectes i que treballessin estretament agermanats i amb el ferm propòsit de no intervenir en baralles de grups i de persones situades al marge del moviment, i cordialment disposats a sumar voluntats catalanes a l'entorn de la nostra bandera nacional, sense etiquetes ni consignes forasteres. Voldríem que la tasca que cal realitzar en el terreny internacional demostrés als més escèptics que encara es pot fer molt al servei de Catalunya i davant les democràcies europees i americanes; i demostrar amb fets que hi ha uns catalans que estan disposats a fer valer els drets del nostre poble i que persisteixen en reclamar un règim constituent, estrictament català, perquè el poble de Catalunya digui ben alt quina és la seva voluntat autèntica davant les altres nacionalitats ibèriques i davant del món, en unes eleccions alliberades d'interferències estranyes que no siguin derivades d'un control internacional que estem segurs que els catalans, en la seva gran majoria, veurien amb molt bons ulls i acceptarien de molt bona gana.

Cal pensar constantment en els lluitadors de l'Interior. No s'hi val a aprofitar-se dels seus fets per atribuir-se'n la direcció còmoda des de fora. El que cal és establir uns punts de coincidència fonamentals o concretar-los de manera ben clara, deixant de banda els problemes que ens poden dividir i començant a realitzar una acció conjunta, no solament de tipus polític alliberador, sinó d'estreta solidaritat moral i econòmica amb els lluitadors de la Resistència nacional democràtica i de cara a la reconstrucció de la Catalunya alliberada de demà.

Hem de crear un clima de convivència nacional i democràtica. Sense aquest clima i sense aquest esperit fraternal mai no farem res de bo, ni podrem preparar, com és urgent de preparar, el pla nacional de reconstrucció de la Pàtria.

Heus ací el que voldríem que fos el nou moviment nacional que comença i que hem vingut propugnant fa una pila de temps.

Miquel Ferrer

En el vent i en la mar el meu cant recomença,
fill d'una nova llum i un nou estremiment.
Avui puc aturar l'ala de la partença
en la mar i en el vent.

El vent m'encén la imatge i el mar em dicta el càntic.
La gavina m'atansa el blanc de l'horitzó.
Ja aixeco de mes tombes, amb el meu crit atlàntic,
un bell tors radiant de resurrecció.

El sol brilla a la falda llisa de la bonança
que té els peus a l'escuma i el somris dalt el cel.
En la mar i en el vent és més gran l'esperança
i el cor sent esclafir la bandera rebel.
En la mar i en el vent, ésser el guaita que canta,
l'hereu que va tornant cap a l'antiga llar.
El record obre els ulls i l'espera es decanta
en el vent i en la mar.

No invocaré el teu nom, pàtria d'erta palpebra!
Callant-lo fidelment el faré més sagrat.
Et dic: "Oh mare immensa vestida de tenebra...",
i s'alça en la meua ànima un cim de claredat.

Et va rastellar el cos l'odi sec de la guerra,
les nits t'han deixat erma i els dies t'han dut llot.
Però seràs encara el foc, l'arbre i la terra
mentre els astres estranys m'encenguin el sanglot.

A la sembra de sal de tanta mà enemiga
has anat responent amb constància de bri,
i de tant que t'esmerces a un pensament d'espiga
no saps trobar la força que cal per a morir.

Una gossada negra lladra sota els teus lliris.
Dins tos pous es rovel·len plenilunis de por.
En quina brusca font, ja lliure de martiris,
enfonsaràs el càntic de l'esdevenidor?

Et sents crucificada a una llàgrima aèria,
l'esponja del silenci t'eixuga el flanc ferit,
i t'eixorden els cascos de les hordes d'Ibèria,
i traces en la llum el signe de la nit.

En la vasta penombra del meu somni, a mig aire,
veig brillar als teus cabells la cendra dels teus rams.
Fores pròdiga, un dia: ara ets l'espigolaire,
l'obscura moabita en els teus propis camps.

Qui t'estalviarà d'espina i vilipendi?
Quan tornaràs a ser la noia del dofi?
Qui et llevarà la vella màscara de l'incendi
que oculta la bellesa del teu rostre llatí?

Sempre reneixes, pàtria, en les meves pupil·les.
Ton esperit m'inunda com un auri vol d'aus.
No tornaràs florint a les planes tranquil·les:
vindràs com la roja alba que sondrolla les naus.

Les militàncies d'ombra i els espectres de canya
fugen davant dels tres tambors vestits de dol.
Contra l'urbs violada tens la casta muntanya;
tuteges els teus morts en nom de l'únic sol.

En nom de l'únic sol, de l'única paraula,
en nom dels teus infants, i de la pau, i el bes,
ens vestim per al dia que seurem a ta taula,
on ja hi haurà, esperant-nos, els teus herois lleugers.

Per tu els nostres exilis fremeixen de dianes.
Gravem, en la roca erma, una èpica floral.
Però llarga és la fosa de les noves campanes
que en ton cel penjarem en l'hora triomfal!

La dalla més difícil l'esmolarem amb l'aura;
l'estrella solitària afuarà l'estoc:
quan cessarà de batre el cor del Minotaure
inventarem de nou l'alegria del foc.

Volem poder dir noia i pensar en aigües vives,
i volem dir rosella i no pensar en la sang,
i dir estiu sense témer les fèrries ofensives.
Volem poder dir terra sense pensar en el fang.

No t'anomenaré, pàtria d'encesa testa!
En aquesta tardor de tan dolços minvants,
aquí, vora aquest mar de tan rítmica gesta,
bressolat per les amples marees ressonants,

més enllà d'aquest cel abraçat de ventada,
i aquest sol en les algues i aquests roures marins,
s'alça el símbol de tu, oh pàtria al·lucinada:
una alosa de sang volant damunt els pins...

Vola enlaire, oh profètica alosa de ma raça!
Encén les nostres messes i fes els cims ardents.
Dóna'm la visió que a tots ens ultrapassa,
el bres i la cançó d'altres mars i altres vents.

Les aigües lustrals canten a l'entorn dels meus passos!
La veu se'm migparteix entre pregària i crit.
No cloc l'esguard ni el puny, sinó que alçant els braços
abasto les veremes futures del zenit.

Veig, en la pau que et nimba, pàtria, un fulgor de llança;
portes la llibertat dintre d'un alt vas d'or.
Però evites que els odres vermells de la venjança
buidin el seu vi agre als llavis de la mort.

Del roure més antic tallarem la victòria;
hi haurà als teus peus, rompudes, les fletxes dels perills,
i tot vetllant les místiques pedres de ta memòria
filarem la llegenda dels teus diàfans fills.

Ja et van caient a terra els teus vestits d'escorça.
De tant pensar-te nua se t'ha ensagnat el front.
Ja es dreça, rutilant, la teva nova força,
car vols escoltar, dreta, el gran himne del món.

En el vent i en la mar és més gran l'esperança:
en el vent infinit i en la mar ressonant,
en l'ona gegantina
que, escumejant, avança
i en mon ànima cau i s'aixeca cantant;
en el vent que s'alzina,
dins mon cor bategant,
i es desferma, i s'esquinça, i sanglota eixamplant-se.
En la mar i en el vent i en l'alosa sagnant!

PINTORS I PINTURES

J. BATLLE-PLANES. — Els olis i aquarel·les que exposa a les Galeries Bonino presenten aquelles mateixes característiques que assenyalàvem l'any passat. Els procediments combinatoris, geomètrics són, si fa no fa, els mateixos. Hi ha doncs una continuïtat constructiva ben establerta en l'esperit de Batlle-Planes. El camí que va emprendre des d'un bell començament és seguit amb constància i lucidesa. Poc a poc la seva personalitat s'aclara i s'alzina com un renovador exemplar de la pintura.

Si els seus personatges no tenen "cara ni ulls", volem dir que en res s'assemblen amb els éssers comunament coneguts i definits pels cànons acadèmics, és perquè Batlle-Planes temperamentalment ho vol així. És la seva particular tendència creadora. Tanmateix les creacions que ens ofereix viuen; viuen una vida nova, que no deixa de provocar l'emoció requerida. El nostre connacional i amic, el crític d'art Joan Merli, fa de l'expositor una bella i justa presentació en el programa, i, Joan Merli, és un "fin connaisseur" que sap perfectament discernir les valors pictòriques.

Acostumats com estem a les representatives formes calidoscòpiques de Batlle-Planes, avui admirem principalment en les seves obres la riquesa de la seva paleta. Les visions i somnis que interpreta esdevenen a l'impuls de la seva força de colorista, tal com ell sap utilitzar-la, una commovedora presència artística a través de la qual circula una exquisida sensibilitat comunicativa. Car no n'hi ha prou amb concebre l'art per la mera raó de construir i crear per l'esperit objectes cadascun dels quals és un univers condensat en ell mateix. Cal saber a l'ens sems trobar la substància poètica sense la qual una bella obra resulta ésser una morta ben feta. El cubisme per exemple, no s'aguantaria sense la diversitat creadora de Picasso i d'algun altre. Joan Miró, el nostre Miró, segueix avui encara, contra aquesta escola, un audaç moviment d'invenció i gràcies a la seva puixança les arrels han pres una vitalitat extraordinària. Ara Batlle-Planes, emprant uns camins inèdits per tal d'evadir-se d'uns i altres, dels d'ahir i dels d'avui, i la seva personalitat creix i segurament també s'imposarà.

És evident, però, que el seu mestratge no ateny encara el punt dolç de la maturitat. És una obra, la seva, en plena evolució. Ja és una realitat més que una promesa, certament, però no arriba encara a la universalitat a què pot aspirar. Qui sap si al seu tresor psicològic no s'ajuntaran ben aviat altres temes com són l'esplendor del paisatge, que en alguns teles s'insinua prometedor, o les gràcils línies sensuais de qualque nu!... La riquesa de la matèria li és tan abund

dant que tot és possible. Són temptatives que bé haurà d'emprendre per tal de no caure a una repetició de conceptes malgrat el triomf del seu colorit. I, més encara, el dia que pervingui a contenir la fuga en el detall. Hi ha teles que guanyarien, sens dubte, en bellesa i puresa emotiva si la simplicitat, la neua inicial que és la flor primordial de

Batlle-Planes pintant la seva obra "Nai-xença de orTroella de Montgrí"

l'art, la valor que ha de sobresortir, fos millor i més rigurosament controlada. Som enemics de l'epítet decoratiu. Però la fantasia de Batlle-Planes el serveix tan pròdigament!... De totes maneres, a part aquesta observació que ens ha vingut naturalment, diem amb convicció que és un pintor d'encanteri permanent, i que el conjunt que presenta enguany a les Galeries Bonino és un admirable himne a la Pintura, així amb lletra grossa.

MIQUEL VILADRIC. — Aquest pintor tan conegut a l'Argentina, ha exposat a les Galeries Velázquez una quinzena de teles de factura neoclàssica. Situada dintre aquest angle, la seva pintura ocupa un lloc important entre els pintors que s'exhibeixen a Buenos Aires, entre els pintors que podríem dir-ne d'ambient local puix que moltes de les seves obres ho revelen. I en aquest sentit és un capdavanter, bé cal dir-ho. Miquel Viladric pinta amb exactitud i refinament. El to de la seva pintura descobreix una mestria d'orientació ben definida. Encara, però, la seva fantasia es mou dintre una diversitat que no sempre ens abelleix, i això tant en els pai-

satges com en els retrats. No gens menys, constatem que és una obra excel·lent. Però, deixem la paraula a Ricardo Gutiérrez del qual llegim la seva autoritzada opinió en el programa, al costat d'una altra, que també hi és inserida, de Félix de Amador:

"La vasta labor de Miguel Viladric tuvo diverso significado pero recia unidad, desde las horas de España. Después de su triunfo en Estados Unidos continuó trabajando en Buenos Aires, pero en el ansia de buscar lo eminentemente regional y típico, radicóse en la ciudad de Catamarca.

"Su obra es de fuerte estructura; emocionada sensibilidad; suntuosas coloraciones; imaginación libre que tiene la honda comprensión de la vida selvática, con el ambiente que le corresponde en el divino esplendor de la naturaleza."

J. PADERN. — Amb el títol general de "Marines de la Costa Brava" aquest pintor exposa a les Galeries Müller una bella col·lecció d'obres l'estil de les quals, en molts aspectes, és tradicionalment català. No arribem a sentir, però, la llum que ens ofereix. Nosaltres preferiríem que no fos tan mitigada, que fos més franca, més viva, tal com generalment esclata al llarg de la nostra lluminosíssima Costa Brava. Reduir-la a una blavor grisenca tan intensa, és interpretar una particularitat poc comuna del nostre paisatge marítim. Ja sabem que l'home es mou dintre el que veu i que només veu les coses a través del seu somni, d'un somni que crea tot un sistema de colors les reaccions de les quals poden ésser molt diferents. Bé convindria posar en clar aquesta simple anotació. Però hauríem de començar per estudiar la visió dels ulls dels pintors, que seria començar pel començament. Tanmateix no ens proposem ací d'escriure un treball tan profund com seria aquest. Només volem fer constar la nostra remarc i la nostra recança, i també trobar una justificació a l'anomalia que ens ha colpit.

De totes maneres les obres que presenta J. Padern són bastides sobre una sòlida armadura de dibuix i això junt a la fina poetització que se'n desprèn, justifica abastament els mèrits a què té dret. Cadaqués i Tamariu són dues teles esplèndides. Les aquarel·les són plenes d'habilitats que admirem. Tractades amb cura i bon gust. Són sensibles i serenes. Per això aquesta pintura mai no esgarrinx la mirada. Vegi's la "Platja de Sitges", "Matinal" i "Barques de Pesca".

JOAN MARGENAT. — A la Van Riel, Joan Margenat presenta un conjunt de teles que són una prolongació d'aquell art tan seu, ric de coloracions precioses. Aquelles grans masses de blaus,

de verds intensos, de grocs rutilants són la veritable expressió del seu lirisme davant dels paisatges amb el quals s'encaira. La pintura de Margenat plau per la composició, per l'equilibri de les seves construccions i per la recerca de la coloració idealitzada.

El seu viatge a Xile li ha estat certament profitós, puix que n'ha reportat algunes teles interessants. Platges rialleres, muntanyes amarades de llum, cels tupits d'atzur que conviden a la benaïança. Els "amateurs" de la pintura de Margenat no seran pas defraudats. L'encís de les valors que hagin conservat en el seu esperit, podran retrobar-lo sencer, tal com l'estimen, en les obres exposades.

Joan Margenat també exhibeix alguns paisatges de Lleida i de Girona. L'aigua, els núvols, el vent, les arcades i les parets ombrejades de les cases, tot, tot parla un llenguatge florit i desbordant de vida, d'aquella vida que el nostre pintor sap crear i recrear amb desimboltura.

Pere de Berguedà

ELS FETS DE MARÇ A BARCELONA (Fragment d'una carta): "A últims de febrer s'augmentaren les tarifes dels tramvies. Els estudiants llançaren l'espurna que encengué la foguera trencant vidres i promovent aldarulls com a protesta per la puja. Tal volta aquests nois eren dirigits per a alguna finalitat que no he pogut esbrinar; però el que passà és que si anaven dirigits per a algun fi sospitos el moviment se'ls escapà de les mans i el poble l'aprofità. Corren uns papers escrits a màquina recomanant que ningú pugés als tramvies el dia 1. Així es féu, i durant sis dies ningú no hi pujà, ni els funcionaris de l'Estat que a Barcelona sumen uns quants milers. Després vingué la vaga general, i la Dictadura hagué de fer marxa enrera deixant el preu dels bitllets sense l'augment que havia decretat.

"Els fets esmentats no foren provocats ni empenyuts per cap partit polític ni de classe, ni... ista; fou l'esclat d'un poble que està privat de tots els drets de l'home i se li presentà el moment que sense un perill immediat podia protestar amb tota la seva força contra un règim que l'oprimeix.

"I aquest mateix poble, si se li presenta una altra oportunitat tornarà a protestar, i si pot ajudar a enderrocar el seu tirà ho farà. I dic ajudar perquè sol, a pit descobert, no es pot lluitar contra les baionetes."

DIFUSORA DEL LLIBRE ★

LLIBRES - REVISTES

Apartat Postal 10319

Mèxic D.F.

S E N S E P R O C É S

FA un grapat d'anys, al poble de Vedia, un vell hortolà, l'anglès Miles fou trobat mort a casa seva, assassinat a garrotades i apunyalat. Tota la contrada se n'horroritzà.

Al temps aquell, a Vedia com a d'altres pobles xaquenys de primera fornada, sovintejaven les trifulgues; la tranquil·litat hi era molt relativa. S'hi treballava fort; les naus de cabotatge fluvial noliejaven fustes pel riu que par-teix el poble.

El major nombre de víctimes les ocasionaven les baralles que, en un tres i no res, esclataven. Matusseries, aquestes, que no s'expliquen ni s'entenen, quan per llur continuïtat esdevenen rutinàries. De vegades, un esbatussament en covava un altre, però molt aviat les rancúnies es fonien, car als pobles joves el delit de viure porta l'oblit.

Nogensmenys, si es palesava a bastament la covardia, estupidesa i sadisme d'un malfactor, el poble sencer tremolava indignat, i, fins i tot, el més empedreït matancer barallador també s'indignava i, de fet, esdevenia el més afer-rissat enemic del covard estúpid i sàdic assassí.

L'hortolà era un vellard pacífic; sense buscar ni defugir, discretament no es ficava amb ningú. No tenia enemics. Els assassins ningú no els havia vist; ni rastres deixaren, però van cometre una errada grossa. Potser despitats en no trobar els diners que calculaven a l'anglès, s'encrueliren en el cadàver i, a l'estança, tot ho van saquejar i malmetre al costum indi, com quan els salvatges feien de les seves.

Tot seguit de descoberta la malifeta, el comissari Barber, manaire, ferreny i expeditiu alhora, ja regirava els voltants amb els pocs elements de què disposava, i mentre feien el mateix les policies veïnes de Las Palmas i Puerto Bermejo, el subordinat Geroni Vargas s'encaminava terra endins. El funcionari no rebutjava possibilitats ni estalviava precaucions, car, pel caire del crim comès, es preveia una tanda de malvestats que, massa sovint, aclaparaven el territori. Les facècies del repulsiu bandit Sixto Torres eren massa recents per a ésser oblidades.

Geroni Vargas resultava adient per a la tasca d'explorador. Antic caçador de llúdries, contrabandista i qui sap què més, s'havia fet policia. El comissari a vegades, sorneguerament, esmentava les aigües clares que, si es remouen, el solatge les embruta. Vargas no es donava per entès.

El cantó pel qual el policia s'endinsava estava, en aquells temps, gairebé desert, predi ideal de caçadors i de malandrins escadussers que no volien ésser

ser atrapats. Anava a peu, que el cavall per a certs quefers destorba. De la indumentària políciaca servava només que la xapa al salacot atrotinat. Va fer dret a la "tolderia" toba del cacic Nieves Molina, acampada a la riba del riu que aigües avall travessa Vedia; al lloc, s'escola mansoi a les zigues-zagues entre les ombres d'un boscatge frondós. El policia en portava una de cap. Cas de reeixir, abreuja una fatigues.

—Escolteu, Nieves Molina! —deia el caçador a l'indígena, asseguts ambdós davant del barracot de palla. —Fareu bé que, per ara, la vostra gent no s'acosti al poble; cristians xerraires diuen que són indis els que han fet el salabat (degollament) del gringo... Els matadors potser han fugit cap aquests tocoms... mataran altra vegada... i gent bajana dirà que són els indis alçats.

El toba, impassible, escoltava callat la parleria del policia, clapada de curts silencis. Potser no malfiava, puix que ja es coneixien de temps enrera, però dels cristians n'havia vist tantes... A la fi ronsejà: —Ho ho... dos cristians estranys, ahir de bon matí van passar el riu més avall del pas gual... s'amagaven de la claror del dia, talment bèsties del bosc!...

El cor de Vargas batejava fort; dissimuladament l'excitació que el punxava, preguntà: —M'endegareu el rastre, Nieves Molina?

Aquest no respongué tot seguit, la seva fesomia s'enduria més i més; l'esguard fix d'ulls quasi clucs la tornava més feréstega. I Vargas pensava: Bon senyal!

Costejaren el bosc; a la dreta s'albirava una plantació de canya dolça. Tot d'un plegat, l'indi s'endinsà a l'arbrat apartant, amb el coltell canyer, brosam i branquetes baixes. Es deturà assenyalant a Vargas, que trescava darrera, un estret i umbràtic lloc balder on l'herbam encara estava aplanat. Cap més indicati no es veia, ni un bri, ni restes de foguera, res. —El jaç d'un dia! (observà el policia). Semblen caminants de facto minso. Si no fossin ells, per què s'amaguen?

Al seu esguard interrogant, el toba estengué un braç...: —Homes, porten pressa... porten fusell!

Pel policia la tasca encomanada ja estava acomplida; el seu deure era retornar i donar avís al Comissari, però, flairada la peça, un caçador ja no deixa el rastre per res del món.

En la plantació de canya dolça no havien vist res. El majordom, impressionat per les notícies que els dos caçadors

aportaven, els oferí ajut i albergatge. Vargas no podia acceptar; calia esbrinar primerament si els trànsfugues rodaven encara pels voltants.

—Fixeu-vos... (deia el plantador) ací el monte és molt atapeït, i pregon el riu, el qual quasi envolta l'indret. L'única sortida planera és la "picada" del "decauville".

L'indi somrigué; ja ho sabia. Si els fugitius no s'havien encara esmunyit d'aquell parany, aviat els trobarien.

En sortir de la "picada" l'esguard de Nieves Molina, burxava la terra i, on el camí ferrat decanta al sud, l'indi restà quiet dalt del terraplè. Al bassal moll de l'excavació carrilera s'hi veia una petjada d'espardenya i una petita esllevisada d'una passa mal donada. —Homes de nit, no veure camí —, digué pausadament.

Les petjades eren quasi fresques. Vargas, inclinat examinant-les, pensava en l'angúnia dels dos homes cercant una sortida, a les fosques, de nit, dins d'aquell cul de sac terror, evitant de no ésser vistos... —Si de queviures van curts la ballaran magra amb la pressa que porten! —, féu en veu alta.

L'indi no respongué, cap cot, ja caminava ràpidament en camp obert bandejant amb el matxet, ara un matoll, ara una bardissa.

El sol ja s'havia post quan el policia encalçà Nieves Molina que l'esperava: —Que el diable s'emporti els homes de les petjades; ja no puc més!

El toba somreia burleta: —Ací darrera aquests arbrissons els matadors passar un altre dia!

Vargas esbotzà un rebuf, i malgrat el cansament que l'aixafava, deixant caure el sarró, s'abocà al lloc. Al recer d'un petit aromer es veien les estelles mig cremades i les cendres d'un foc reduït. Hi posà la mà; ja no escalfava, però semblava tot just apagat. Les penombres del llustrear començaven a enfosquir-ho tot.

Mentre desfeien els sarrons, Vargas comentava lassament: —Són uns novençans estúpids;... ja es creuen segurs...; si de bon principi el comissari m'hagués escoltat, doncs... hauríem gaudit d'una bonica cacera entremig de la canya dolça... eh, Molina?

L'indígena remugà quelcom mentre mastegava *xarqui*; el seu company va fer el mateix, bevent de tant en tant un glop d'aigua. Ja estava ajaçat l'indi panxa a terra, quan Vargas estengué un *ponxo* lleuger d'un color indefinible i, de cara al cel, s'adormí.

Transcorria Setmana Santa i, a l'obratge de Punta Rieles de Las Palmas, del dilluns al dissabte els treballadors ple-gaven, i amb els dos diumenges de capicua tots eren dies de folgança joc i beguda.

A l'estil obratger tot anava com una seda fins a l'arribada de dos forasters, els quals pretextaven llur vinguda per tal com demanarien feina després dels vuit dies de vaga i barrila.

Al vilatge fusterer ningú no feia esment dels que, tostemps a peu o a cavall, s'hi acostaven per a demanar feina, però els dos nouvinguts tot seguit ocasionaren maldecaps. Tranuitaven: la primera nit promogueren un escàndol a la "canxa" de taba; a la segona, quasi una baralla de debò. De jorn, en traspuntar el nou dia, se n'anaven a dormir a l'escarransida "xacra" de la vella Zaia, quasi tocant al llogarret. Evitaven d'embriagar-se. Sempre ben armats, amb posat de gallardia sobrera, eren de témer en una topada.

L'un era alt, prim, d'aspecte reconcentrat; l'altre, veritable antítesi del company, era baix, carregat d'espatlles, cara rodona, bruna, cabell crespat, garlaire i de rialleta fàcil.

Des del segon dia ja se'ls motejava de gautxos "camisa motxa", car la tal peça de vestir, de poc ús en aquell ambient, ambdós la duïen de doble pitrera, blanca, coll baix del qual els dos traus es lligaven amb veta vermella. A l'atzar algú va fer el comentari burleta de què el difunt era més gros.

No aparentaven més de trenta anys.

A mitja nit del divendres, l'encarregat de l'obratge, capficat pel comport intrigant de la parella de cercabregues, es disposava a jeure. De les "ranxades", espaiades a l'entorn de la platja de troncs, s'oïa la gatzara dels vagaires, quan, a la porta del davant trucaren discretament. ¿Qui podia ésser en aquella hora tardana? Si pobletà conegut, trucaria al finestral de la seva cambra. Tornaren a trucar, baixet. Aleshores, sense obrir la porta, l'estadant inquirí: —Qui és?... —Policia! —respongueren des de fora.

Una hora més tard, Geroni Vargas i l'indi Nieves Molina, s'escorrien sense soroll, per entre els munts de "quebratxos". No dormiren aquella nit, ni l'encarregat tampoc.

A trenc d'alba, els dos forasters s'escolaven entre els travessers de la "tranquera" de la "xacra" de la Zaia. Refiats, s'enraonaven descuradament.

Els tres homes, que esperaven a l'aguait darrera les mates de "mio-mio" i d'espertall, voreres a la xarxa que tancava el conreu, els vegeren arribar entre les ombres fugisseres del clarejar.

—Dormen dins del barracot, darrera el ranxo gran — mormolà l'encarregat;... un perill gros és la vella, si la trobem desperta...

—No li donarem pas temps;... esperem! — respongué Vargas en igual to, i, girant-se envers l'indi ajupit, advertí: —Molina: el vostre canyer pels homes, si cal, i... no més...

La vella "xacarera" prenia mate vora el foc. Al bordar dels gossos sortí, amb poques ganes, de la cuina. El seu crit d'alarma restà ofegat a la gorja. L'indi, ràpid com un llampec, l'havia engrapada pel coll. De dins del barracot s'oïa el ter-rabastall dels altres dos en abatre els "camises motxes" sorpresos al primer son

Els dos presoners caminaven davant, els colzes lligats amb corretges de cuir cru. Havien confessat el crim; el més baix, cínicament convingué que havia treballat de franc, puix que l'anglès resultà més pobre que una rata.

A mida que feien camí, Nieves Molina esdevenia més sorrut i fosc, expressant així la seva protesta callada: què més volia saber el policia? Per què tanta precaució? Home mort no cal guarderia.

Vargas en adonar-se'n temé, del company, la mentalitat primitiva, llisa i estreta. Conscient de la seva responsabilitat, evitava que el toba es quedés sol amb els capturats. Aquests, els ompliren d'insults el primer dia; aviat, però, el desfogament rabiós esdevingué passivitat rancuniosa.

Aquella seria, a la fi, la darrera nit que passarien sota els estels, pensava Vargas aquell vespre. A l'endemà arribarien a Vedia, i acabarien l'aventura, neguits, suors i brutícia.

—Demà, des d'ací — (havia dit a l'indi) —, ja podreu tornar al vostre ranxo... vós no sou policia i no estaria gens bé que a l'arribar us vegessin escortant presos... Vetllaré jo primer... ja us despertaré a l'hora.

Això darrer, ho deia endebades, puix que l'indi semblava que dormís amb els ulls oberts; no calia cridar-lo perquè es deixondís. En canvi, ell, totjust s'ajeia clapava com un liró a l'hivern.

La claror del sol el desvetllà. Sorprès, s'assegué d'una estirada. Tot un silenci... Què passava? Ja calia trobar-se en camí... I els presos? D'un bot es redreçà. Es trobava sol. En veure l'estesa horrible, s'esborronà.

L'indi havia executat la seva justícia amb el matxet canyer, ample i lluent. Els assassins del vell Miles jeien morts, degollats. "Salabat indi!" —digué en veu alta com si algú el pogués oir.

Fent cor fort s'apropà als cadàvers per a tallar les corretges que encara lligaven els membres, erts, i les tirà lluny.

Enlaire, molt enlaire, uns punts negres planejaven cercles interminables. Corbs i voltors s'abatirien sobre les despulles. Les formigues netejarien els ossos i... res més.

Es carregà el seu "fato" i el dels morts, i, arronçant les espatlles, se n'anà.

Chaco, 1951.

Agustí Torelló

INFORMACIONS DELS PAISOS DE LLENGUA CATALANA

CATALUNYA

• El darrer rumor sobre la política franquista, ens diu que el **caudillo** ha fet una darrera proposició, en forma d'ultimàtum, al pretendent **don Juan**, per veure si aquest accepta de renunciar als seus **drets** al tron d'Espanya i abdicar a favor del seu menut Carlos, que està estudiant el batxillerat a Madrid. L'ultimàtum diu que dona la data del 18 Juliol vinent, precisament, com a termini per a rebre la resposta **reial**. Franco, sembla que especula amb els darrers fets promoguts pels extremitistes de la Falange per tal de demostrar al pretendent que el restabliment de la monarquia condicionat per la dissolució de la Falange i els Sindicats Verticals, portaria el país a una nova guerra civil. Perquè els falangistes extremitistes no consentirien unes tals dissolucions. En canvi, sembla que estarien disposats a restablir la monarquia espanyola amb el petit Carlos... i Franco de regent. Males llengües fan córrer que hi ha catalans que col·laboren en aquesta política. Podem assegurar que són els de sempre i prou. A tot arreu hi ha renegats i caragrats. Els catalans conscients saben prou bé que la Monarquia i Catalunya són incompatibles. I que la Monarquia espanyola també és incompatible amb la llibertat. Encara que s'establís sense Franco. Perquè només pot subsistir recolzada per un altre general ambiciós qualsevol.

ACTIVITATS CULTURALS

- A la Societat Catalana d'Estudis Històrics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, Alexandre Galí, ha parlat de la interpretació de la divuitena centúria per a l'ús dels catalans; i J. V. Foix hi ha fet unes Observacions sobre poesia catalana.
- A l'agrupació "El Cimborí", de Barcelona, Rafael Tasis ha parlat d'Els camins de la nostra història. Anteriorment, s'hi va donar una lectura de l'obra dramàtica "Secret" de Lluís de Rialp i Ferran de Xèrica.
- La Sessió 57 del grup "Estudi", de Barcelona, ha estat dedicada a llegir una tria de poemes d'Emili Balaguer i Antoni Giral, presentats per Manuel Bertran i Oriola.
- El doctor Joan Alzina i Melis, ha parlat a la Germandat de Sant Cosme i Sant

Demià, de Barcelona, sobre les doctrines montessorianes.

- Organitzada pels Amics dels Museus, de Barcelona, Joaquim Ma. de Nadal ha donat una conferència sobre "Col·leccionistes i precursors" a la sala d'actes de la Cambra de Comerç.
- Ha estat restaurat el campanar romànic de l'església de Breda i s'estan fent gestions per tal d'aconseguir que també sigui restaurat el castell medieval de Montsoriu.
- A la sala Vila-Arrufat (Pedralbes) ha tingut lloc la segona sessió de Música Coral Francesa, amb l'execució de motets, cançons, balades dels segles XIV al XVI a càrrec del Quartet Filharmònic integrat per Emília Quer (soprano), Francesc Paulel (tenor), Núria Quer (contralt) i Enric Climent (baix).
- Al Centre de Lectura de Reus s'hi ha fet una exposició d'olis de Francesc Domingo.
- L'escriptor i advocat Maurici Serrahima, ha donat a la impremta un nou llibre de contes i una biografia del seu avi, escrit tot en català, naturalment. Aquest darrer llibre l'ha escrit en ocasió del 86è aniversari del seu pare, el qual ha tingut la més alta votació haguda al Col·legi d'Advocats de Barcelona amb motiu de la darrera renovació de càrrecs. Maurici Serrahima, a més a més, està acabant una altra novel·la que aviat lliurarà al seu editor.
- A Tarragona s'ha fet una exposició de mosaics romànics d'Altafulla amb un gran èxit de crítica i d'assistència de personalitats.
- J. Cirici-Ventalló, ha donat una conferència al Centre Excursionista, de Terrassa, sobre el tema: "Direccions de l'art contemporani".
- Amb motiu del tricentenari de Sant Joan B. La Salle, s'ha organitzat un concurs literari el jurat del qual està format per: Mossèn Llorenç Riber, president; i Mossèn Lluís Urpí, H. Eliseo, J. M. Mil·làs i Vallicrosa, Marià Manent, Miquel Saperes, J. M. Rovira-Artigas i J. M. Gibert, secretari.
- L'Orfeo "Nova Tàrraga", ha nomenat nova junta directiva i prepara el seu segon concert per a celebrar el XXXVè aniversari de la seva fundació i com ho-

menatge al que fou el seu fundador, Mestre Güell.

- El pare Ignasi Puig, ha parlat al Cercle Catòlic de Vilanova i La Geltrú sobre el tema: "Es pot provocar artificialment la pluja?"
- A Sitges, Josep Soler i Tassis, director del setmanari "El Eco de Sitges" ha donat una conferència a la Biblioteca Popular "Santiago Rossinyol" sobre "El dinamisme de tres il·lustres subrencs vuitcentistes", referint-se als capellans Manuel Sans-Grau, Joan Llopis i Pi, i Fèlix Clarà i Carbonell.
- L'Associació de Música de Mataró ha nomenat nova junta directiva: Joan Bellalta-Ferrer, president; Rafael Estranykos, vicepresident; Jaume Puig-Briera, tresorer-comptador; Joan Masjoan i Roger, arxiver; Josep Villà i Vicens, secretari.
- L'orquestra Simfònica Municipal de Barcelona, sota la batuta del mestre Eduard Toldrà, ha donat el darrer concert d'una sèrie amb la col·laboració dels solistes Maria A. Serra i Josep Trotta. Aquest darrer va donar una magnífica versió del **Concert** per a violoncel i orquestra, d'Elgar; i Maria A. Serra va cantar deliciosament dos fragments religiosos de Bach i Mozart. L'orquestra va interpretar **Agrippina**, de Händel; la **Sinfonia pastoral**, de Beethoven; i fragments del tercer acte d'**Els mestres cantaires**, de Wagner.
- La Banda Municipal de Terrassa ha celebrat el seu XXVè aniversari amb diversos actes.
- Santiago Estrany i Castany, fill de l'artista mataroní, Rafael Estrany, ha celebrat la seva primera exposició al Museu Municipal de Mataró.
- La violoncel·lista i compositora Maria-Teresa Muntades, deixeble del malaguanyat mestre Joan Lamotte de Grignon, ha donat un concert al Palau de la Música Catalana, de Barcelona, acompanyada al piano per Maria-Teresa Balcells. Interpretà "Sonata en la menor", de Vivaldi i "Suite en sol major" de Bach. Amb l'orquestra que dirigeix el mestre Rafael Ferrer va interpretar el seu propi "Concert en re menor", amb un èxit sorollós.
- El mestre Jordi Català ha donat a Ràdio Barcelona la primera audició de la seva melodia titulada "Ran de l'ona", inspirada en una poesia del doctor Baldo-mer Solà i Seriol.
- L'Associació Musical Estela ha donat una representació de l'òpera de cambra de Mozart "Bastien et Bastienne" amb la versió catalana de Joaquim Pena. Dirigi l'orquestra el mestre Jacques Bodmer i representaren l'obra la soprano Emília Quer de Baucis, el tenor Didac Monjo i el baix Pere Prat. Un triomf per a tots els artistes que hi prengueren part i un èxit per l'Associació que ofereix als seus socis obres tan interessants i poc conegudes del nostre públic.
- Amb motiu de l'aparició de la sisena edició de "L'auca del senyor Esteve", de Santiago Rossinyol, ha estat organitzat un homenatge al famós escriptor i artista en la persona de la seva filla Maria R. de Planas, autora d'una biografia del seu pare.
- Lluís Valeri, ha llegit "Poema de l'amor i Eva", "Poema de Rut" i una selecció d'altres obres inèdites, presentat per J. Solervicens.

ESTAMPES D'ANDORRA: Canillo i Sant Joan de Caselles

Fotogs. RESSORGIMENT, per J. Creus

• J. Gimeno-Navarro, ha llegit poemes del seu llibre inèdit "Absència d'Home", presentat pel pare Ramon Castelltort, Sch. P.

• Xavier Amorós, ha donat una selecció de la seva obra poètica, presentat per Albert Manent.

• J. Ros-Artigues, ha llegit una tria de poemes, presentat per Manuel Bertran i Oriola.

• A l'Orfeo Gracienc, s'ha estrenat el poema en tres jornades i en vers de J. Rosquelles-Alesan, "Els set llebrers", dirigit per Joan Comelles.

• Amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la mort del gran poeta balear Joan Alcover, un grup d'escriptors del Principat li ha fet un homenatge. Hi han pres part Manuel Bertran i Oriola, Fèlix Escalles, Tomàs Garcés, J. Ma. Lopez-Picó, J. Pons, Carles Riba i Octavi Saltor.

• El grup "Estudi", de Barcelona, ha dedicat les següents sessions a: "Una confessió i dos contes", de Joan Oller i Rabassa; "Balades i Sonets", de J. M. Rivira-Artigues; i ha fet un acte d'homenatge a Emili Vallès, amb la participació d'Artur Martorell, Eduard Artells i Ramon Aramon i Serra.

• L'agrupació teatral de l'Orfeo Gracienc, anuncia la propera estrena de les obres: "Braços en creu", de Mercè Jordà i Joan Comelles; "Ivonne", de Mercè Nicolau; i "El nostre vals", de Mercè Jordà.

• Climent Ferrer i Jordi Mas, poetes seminaristes de Solsona, han donat una lectura privada dels seus versos, presentats per Joan-Batista Bertran, S. I.

• Ha sortit la segona "Antologia Poètica Universitària 1950", editada a Barcelona als obradors de la casa Altés. Hi figuren els poetes estudiants següents: Maria-Eulàlia Amorós, Joan Argenté, Manuel Balasch, Joaquim Bruguera, Maria-Cinta Català, Francesc Casasses, Miquel Coll, Raimond Cornudella, Jordi Cots, Josep Espar, Francesc Faus, Jaume Ferran, Jaume Forga, Joan Garrabau, Emili Gispert, Miquel-Maria Lluch, Albert Manent, Joaquim Moles, Manuel Nadal, Maria-Teresa Noble, Joan Reventós, Antoni Sala, Martí Sunyol, Agustí Tordera, Joan Vergés.

• Segons les estadístiques oficials, durant l'any 1950, a Barcelona, es van editar 1,306 llibres, entre catalans i espanyols.

ACTIVITATS ECONOMIQUES

• Ha començat l'exportació de flors per avió des de Barcelona a Londres i països del nord d'Europa.

• A la planta baixa de l'Escola del Treball de Barcelona, s'ha celebrat la I Exposició-Concurs de Treballs d'Electricitat i Ràdio amb la participació de nombroses empreses industrials catalanes.

• L'exportació de maquinària catalana durant els primers sis mesos dona per resultat un valor de prop de 52 milions de pessetes a 53 països. Els països principals compradors de maquinària industrial, material sanitari, ferreteria i eines, i bisuteria catalanes, han estat Xile, Bolívia, Anglaterra, Mèxic i Argentina, per aquest mateix ordre del valor de les comandes.

• Durant l'any 1950 es van protestar a la ciutat de Barcelona un total de 75,430 lletres de canvi amb un valor de prop de 300 milions de pessetes. A la província, foren 17,330 les lletres protestades i el

seu valor arriba a prop de cent milions de pessetes.

• Durant l'any 1950 van arribar al port de Barcelona 355,407 bales de cotó procedents dels Estats Units (123,354) Índia (66,025) Brasil, Congo, Equador, Iran, Irak, Paraguai, Perú, Pèrsia, Sudan i Turquia.

• Les necessitats normals de cotó per a la indústria catalana es calculen en 110,000 tones per any. Durant l'any 1950 Catalunya només va poder disposar de 64,000 tones.

• Una empresa tèxtil barcelonina exportada tot el món un aparell de la seva invenció que evita el desborrat periòdic de les cardes i aconsegueix un cardat constant a l'ensens que economitza la matèria elaborada.

• S'ha constituït una empresa amb cinquanta milions de pessetes de capital la qual es dedicarà a fabricar nylon utilitzant la patent nordamericana Du Pont. La fàbrica s'instal·la a la costa brava, prop de Blanes.

• Prop de Lleida una empresa, filial de l'Institut Nacional d'Indústria, anomenada Mipsa, que tracta de produir plom i carbó, ha instal·lat un forn elèctric per a fabricar carbur de calci per a obtenir després clorur de polivinil.

BALEARS

• L'Ajuntament de Palma de Mallorca ha editat l'Obra Selecta de Josep-Maria Tous i Maroto. El llibre ha estat considerat com un del més ben editats durant l'any 1950.

• La primera Assemblea Turística de Mallorca ha aprovat diverses conclusions. Entre altres la de gestionar l'ampliació dels circuits telefònics, l'increment dels serveis aeris amb Barcelona; la creació d'una nova línia Palma-París; i la ràpida construcció d'un parador de muntanya, de cara a Formentor.

• Ha estat inaugurat a l'antic edifici del Consolat de Mar de Palma de Mallorca el Museu Marítim de les Balears que constitueix un resum de la vida marinera de Mallorca durant tres segles.

VALENCIA

• S'està preparant la Fira de Mostres Internacional de València. Hi haurà una exposició de ceràmica i una de rellotge-

ria i joieria. Diversos països d'Europa ja han promès d'assistir-hi amb caràcter oficial. Diversos professors de l'Escola Agrícola de Montpeller hi aniran a donar un cicle de conferències.

• Han arribat a Alacant 513 mules procedents de Nova York que van destinades a les feines del camp. Formen part d'una comanda de 2,200.

• Durant l'any 1950 a la província de Múrcia i a la part que rega el Segura per terres d'Alacant, es van sembrar 3,041 hectàrees de cotó. El valor de la producció cotonera de l'any passat a Múrcia, Alacant, Castelló, València i Balears es calcula en uns 40 milions de pessetes.

• Ha estat represa la línia marítima entre Alacant, Oran i Argel que estava suspesa des del 1936. Hi ha un vaixell que fa dos viatges cada mes.

ROSSELLÓ

• En els Jocs Florals de la Ginesta d'Or (any XXVIII) celebrats el primer diumenge de maig a Perpinyà, han obtingut premis els poetes de la Catalunya estricta Julià Gual, Femí Palau-Caselles, J. M. Prous i Vila, Miquel Guinart i Llorenç Ullastres, refugiats, i els rossellonesos Jordi-Pere Cerdà, Joana Maureso, Maria L. Rouzaud, Francis Català, Pere Verdaguer, L. Vilar, Roland Serres i Helena Cristófol.

• El pintor rossellonès Enric Escarrà ha exposat una col·lecció de paisatges i marines a la Sala Aragó, de Perpinyà. A la mateixa sala Pròsper Dabid ha exposat marines i natures mortes.

• A l'Associació Politècnica, de Perpinyà, el professor Enric Guiter ha parlat sobre llegendes, i Carles Grandó al voltant del cançoner popular rossellonès.

• A la Societat Agrícola, Científica i Lliterària, Paul de Lafabregue-Pallarès dissertà al voltant de l'Expedició dels catalans a Orient. També hi ha parlat el poeta Carles Grandó sobre l'estat actual de les Lletres Rosselloneses.

• "La Tramontane" publica, un comentari elogios del llibre suau aparegut "Sols un català en pensa", original de Jaume Palau, català refugiat qui tracta de problemes relatius a l'actual situació de Catalunya i reclama la unitat de tots els catalans.

CONCURS D'OBRES TEATRALS CATALANES

P R E M I G U I M E R À

EDICIONS "Catalònia", de Mèxic, convoca els escriptors de llengua catalana a aquest concurs al guanyador del qual serà atorgat el Premi Guimerà, dotat amb 300.00 dòlars per Emma Alonso de Costa.

Les obres que hi siguin enviades han d'ésser escrites a màquina en paper d'avió i en tres còpies. Cap de les còpies no durà el nom de l'autor; però durant un lema que figurarà també en un sobre tancat contenint el títol de l'obra i el nom i l'adreça de l'autor.

El premi no serà dividit, però podrà declarar-se desert si el Jurat considera que cap de les obres rebudes no n'és mereixedora.

Les obres han d'ésser enviades per cor-

reu —i si és possible certificades— a Edicions "Catalònia", Avenida Insurgentes 70, Mèxic, D.F. Entraran en concurs totes les que es rebuin fins al 31 d'octubre del 1951.

El veredict del Jurat serà fet públic el 14 d'abril del 1952.

Els noms dels membres del Jurat seran donats a conèixer després del 31 d'octubre, data en la qual es clou el termini de tramesa d'obres.

Les obres que no hauran estat premiades, Edicions "Catalònia" les retornarà als seus autors.

El guanyador del Premi autoritza la donant i la Gerència d'Edicions "Catalònia" a representar a Mèxic l'obra premiada.

COMENTARIS DEL MOMENT

SI, com sembla que succeirà, es tanca ara l'episodi sagnant de Corea, hom podrà creure que han finit les preocupacions del món. No siguem, però, massa optimistes. Pensem que el mal que pateix el nostre planeta haurà de rebrotar, malauradament, en altre lloc.

La soptada proposició del representant rus a la U.N., Jakob Malik, per a cessar la lluita, fou immediatament acceptada pels occidentals. ¿Qui tenia més pressa per arribar a aquest resultat? No podem dubtar que als americans, als anglesos i als francesos els calia obtenir-lo ben aviat. ¿Per què, però, ho proposaren els russos? Acceptem que ells, en oferir la cessació de les hostilitats arran del Paral·lel 38è. i plantejar l'afer en el terreny de la U.N., han fet una concessió extraordinària i això ens indica que eren els qui més necessitaven finir la contesa. Ensem ens han revelat el secret a veus que eren ells els qui atiaven el foc fins ara.

¿Com endevinaren, així mateix, que llur proposta seria acceptada pels occidentals tant de pressa? No ens cal, per a escatir-ho, sinó lligar caps i comprovar que l'exclusió de MacArthur de la direcció de la guerra no implicà de cap manera l'afluïxament dels ressorts democràtics. L'àmplia difusió de les discussions parlamentàries a què donà lloc el reemplaçament del Comandant Suprem, provà als comunistes que les forces aliades estaven en condicions d'anar més lluny d'on havien arribat i que si no ho feien era per raons morals. Saben, també, de sempre, que als demòcrates, perquè han de retre comptes a llurs pobles, els cal la pau. D'aquests raonaments hagué de deduir Rússia que si oferia la pau li seria acceptada.

Les eleccions franceses ens han fet, novament, palès l'estat en què es troba l'opinió pública, no solament en aquell país sinó en tot el món. Tres forces comparteixen la voluntat del poble en partions més o menys iguals.

No s'escauria de fer un símil massa prosaic: però gosem d'emprar-lo per a fer gràfic el nostre pensament: la situació de la humanitat s'assemblaria als badalls d'anxova i ou dur amb pebrot escalivat. A cada banda els nuclis extrems, en forma gairebé compacta. Al mig la democràcia esmicolada en molts trossos de distint color i tamany. Els extrems segueixen línies ferrenyes, sense discutir-les o accepten capdavanters als quals atribueixen la sabiduria més excelsa i obeeixen cegament. Cada un dels corrents extrems malda per prendre els bocins del centre que li són més propers. Així mateix, però, dels respectius con-

glomerats de cada paret, de tant en tant, s'engrunen trossos que van a parar al centre.

En la posició mitjana nostra tenim una força aglutinant: l'amor a la llibertat, el sentit del lliure arbitri, el respecte a l'individu. En contra i fent de forces dissociadores, ens malmenen la manca d'esperit combatiu i la preocupació per fer prevaler les opinions respectives. Val a dir que, sens dubte, aquesta darrera condició no és pas blasmable sempre que sigui usada dintre el joc normal de la democràcia. El que objectem és que sigui emprada sense tenir en compte aquella limitació.

De més a més, la majoria dels demòcrates no planteja amb claredat els problemes socials i econòmics. I quan alguna de les fraccions presenta solucions, la discussió comporta enverinades raons. Les diferències entre les distintes tendències de la democràcia i especialment entre la dreta conservadora i les concepcions socialistes són prou grans com perquè es faci difícil esperar una avenença. Cal, però, en les circumstàncies actuals del món, que hom procuri, com a principal objectiu de les nostres actuacions, reduir al mínim les causes de fricció i treure tots els bastons que ens siguin posats a les rodes. Aquesta obliga-

ELS CATALANS DE VENEZUELA

A Caracas hi ha una col·lectivitat catalana molt reduïda; ara i més abans de l'èxode del nostre poble. Però la tragèdia que va viure el nostre país en envair-lo les hordes hispano-marroquines del general Franco, feren que alguns altres connacionals engruixessin una mica el grup. Amb l'arribada, però, dels pocs refugiats que hi anaren, es va constituir un Centre Català i és gràcies a què es reuneixen sota l'empar del casal esmentat que, de tant en tant, els nostres compatriotes de Venezuela celebren actes dignes d'ésser imitats per altres col·lectivitats catalanes més antigues i, sobretot, molt més nombroses.

Suara han donat bella prova de les seves inquietuds espirituals i patriòtiques. El Patronat de Cultura "Terra Ferma" i el Centre Català de Caracas han realitzat durant quinze dies un important programa sota el títol genèric "Aspectos de Cataluña", de cara als venezolans i als estrangers que allí resideixen. Tots els actes s'han efectuat en institucions nacionals venezolanes, prova evident de l'estima amb què les autoritats d'aquell país distingeixen als nostres connacionals allí residents.

Vegeu: Dimarts 22 de maig: En els salons de la Biblioteca Nacional. Inau-

ció és més peremptòria pels dirigents polítics els quals haurien d'actuar amb una disciplina i noblesa que no sovintegen massa. És en aquest sector on les dificultats són majors i on hi trobem amb més exacerbació els interessos creats i les pretensions de domini. Quan l'home polític tracta d'impedir el normal desenvolupament del devenir històric i vol enquistar-se en les posicions adquirides, el joc de la democràcia, tan net i clar com podria ser, s'enterboleix grollerament. El perjudici és més gran quan aquells que així es comporten estan, de més a més, plegats de mans, deixen passar les avinenteses que es presenten per fer quelcom profitós per la causa democràtica i entrebanquen, deliberadament o inconscientment, l'acció d'altri.

Hem proclamat, de sempre, la nostra fervent fe en la democràcia i no deixarem pas de fer-ho mai. Si cada un dels demòcrates procurés adquirir una més resoluta aptitud de lluita i una major consciència del camí a seguir, aviat els nostres rengles acreixerien, esmicolant les parets que ens envolten en forma tan amenaçadora.

Acció i definicions, ens calen. Maldarem per aconseguir-les des d'aquest bastió nostre.

Joan Llorens i Bassa

Haedo, 8-VII-1951.

guració de l'Exposició d'Arts i Llibres catalans. Conferència pel doctor Enrique Planchart, Director de la Biblioteca.

Dimecres 23 de maig: Concert per la Choral Catalana Joan Gols, patrocinat per l'Institut Cultural Venezolà-Francès. Interpretació de composicions catalanes i franceses. Estrena de "Le chant des oiseaux", de Jannequin. En el Teatre Municipal.

Divendres 25 de maig: Conferència pel doctor Domènec Casanoves a l'Auditorium del Liceo Andrés Bello, sobre el tema: "Teoria dels fantasmes (El pensament català del segle XIV)".

Dimarts 29 de maig, en el mateix Auditorium, conferència pel doctor Antoni Moles-Caubet: "El Dret català en la cultura universal".

Divendres 1er. de juny; a l'Escola Federal Superior de Música. Concert de Música Catalana a càrrec del pianista Istvan Nadas, presentat pel professor Abel Vallmitjana.

I, cloent el magnífic programa de realitzacions culturals, l'il·lustre connacional nostre doctor August Pi i Sunyer va donar, a l'Auditorium del Liceo Andrés Bello, una conferència sobre el tema: "Grans metges catalans".

Demés, editat pel Patronat de Cultura

ra "Terra Ferma", es repartí l'opuscle "La Lengua y la Literatura Catalanas", de setze pàgines (format 16 x 18), luxosament presentat, que és un estudi importantíssim avalat per la transcripció de poemes catalans de Bonaventura-Carles Aribau (oda "A la Pàtria"), Teodor Llorente ("La Barraca"), Miquel Costa

i Llobera ("El Pi de Formentor"), i, encara, Angel Guimerà ("El Cant de la Raça"), Francesc Matheu ("L'arbre sagrat") i Joan Maragall ("La vaca cega").

"Ressorgiment" felicita als connacionals de Venezuela per tan belles realitzacions.

SANT JORDI, PATRÓ DE CATALUNYA

QUANTS records no evoca aquesta diada! Sant Jordi, patró de la cavalleria, les festes del Born on els nobles cavallers trencaven llances en honor de llurs dames, les brillants cavalcades, les festes reials, estendards al vent, lluïssor d'armes, or i plomalls, sota un cel de primavera, perfum de flors i alegre trompeteria! Tot s'ho ha emportat el temps. Més tard festa ciutadana, la "Real Audiencia" ocupa el lloc de l'antiga Generalitat, el sant cavaller voltat de curials i agutzils que parlen en llengua estranya; la Diputació del General s'ha convertit en provincial; decadència i misèria. Després la Renaixença, esperances i fallides, dies de joia i de tristor.

Hem viscut una vegada més la diada de Sant Jordi, patró de Catalunya barrejada amb la Festa del Llibre. Ens hem apartat de les cerimònies oficials per tal de no veure els nostres renegats fent joiosament llur paper de "provincianos", doblegant graciosament l'espina davant les jerarquies centralistes que ens fan l'honor de governar-nos. Hem vist les reformes i millors del Palau de la Generalitat. Els nostres homes s'esforcen a amagar llur manca d'espiritualitat darrera la materialitat de pedres i marbres, que lluegen a la posteritat com a testimoni de llur abnegada actuació. Hem vist totalment refet el Pati dels Taroners, els qual han estat de bell antuvi les víctimes de la reforma, car els tarongers que ja començaven a fer goig han estat substituïts per uns arbrissos mi-grats que fan pena de veure. Les dictadures són fatals als arbres; ja en tenim una trista experiència. Hem contemplat emocionats la nova corona a "los caídos"

al lloc on abans hi havia el bust d'en Prat de la Riba. Cas curiós la fòbia que senten contra aquest patrici, malgrat el seu dretisme, la seva religiositat, la seva prudent actuació enemiga d'estridències i de popularitat. Li tenen més odi que a cap anarquista d'acció.

Trist destí el dels renegats! Per tal que creguin en llur patriotisme, sempre han d'exagerar la nota, sempre tenen por que el fet d'ésser catalans no els traeixi, no faci dubtar de llur espanyolisme. Al saló de sessions hi havia una pintura antiga de Sant Jordi, i no era cosa de treure-la, però i si les autoritats espanyoles interpretaven la seva exhibició com un cas de catalanisme disfressat? Per tal de fugir d'aquest perill, els diputats d'aleshores, que eren per l'estil dels d'ara, feren pintar un Santiago espanyolíssim i li posaren enfront, com a salvaguarda de tota vel·leïtat catalanista del Sant Patró de Catalunya.

Hem visitat la capella del Sant, meravella de l'art gòtic català, la nova sagristia-museu amb valuoses obres d'art i el Saló de Sant Jordi decorat amb aquella fastuositat que tant plavia al Comte de Montseny, avui arreconat malgrat el seu fervent espanyolisme. Esperava poder veure de nou els mossos d'esquadra amb llur típic uniforme, però encara no hi eren. "Las cosas de palacio van despacio". Serà per un altre any.

Tot ho hem contemplat una mica de lluny, i només ens ha aconsolet de tanta baixesa l'esclat de les roses que aquest any han tornat a florir, amb llur vermellor i l'or de la ginesta que s'encén per les muntanyes.

J. C. P.

Barcelona, maig, 1951.

LA VIDA

Sóc desperta, deixada ma fatiga sobre la tofa del coixí suau.

El pleniluni sobre els membres cau i a un respir i a un amor de tot, m'obliga.

Musc el cel, la claror que en baixa, amiga, posa unes ombres, i el cercat n'és blau damunt d'elles; el cor, dolç, s'hi complau. Fila l'aranya, oculta és la formiga...

Benefici i consol del pleniluni, deixa'm plorar, si esmento l'infortuni del qui bleixa en el món sens pau ni llar.

Brilli un amor sens fi per tantes ànimes en el doll de mon plor. Ai, les exànimes vides, dades en cel, en terra i mar!

Gràcia B. de Llorenç

TEATRE CATALÀ

"L'EDUCACIO DE LES NOIES", comèdia en tres actes de J. Genovès.

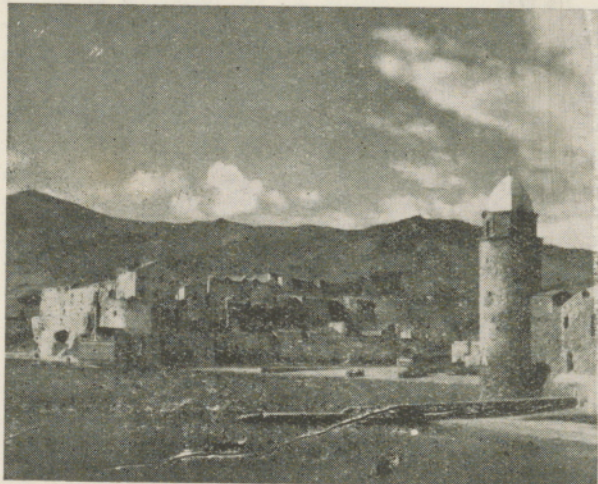
EL diumenge 1 de juliol, en funció de tarda, el quadre escènic del Casal de Catalunya va presentar-nos aquesta obra nova, l'autor de la qual, segons tenim entès, és jove i novell en la matèria. Potser degut a això —no fem més que imaginar— el repartiment dels papers anà lliurat, amb poques excepcions, als elements principiants, i així mateix el públic va rebre, ben visiblement, dels actors, una impressió simpàtica; de l'obra, excel·lent i de l'autor promissòria.

L'afer de l'educació de les noies, si us plau més en podem dir feminisme, és tan delicat i discutit com difícil d'equilibrar. L'obra ens ha agradat, perquè Genovès presenta un cas molt alligador en recolzament de la tesi que defensa, i ho fa d'una manera diàfana i sense cansadores pretensions filosòfiques. El nostre aplaudiment, però, no va dret al tema de la comèdia, ans bé a la manera original i fina d'encarar-lo, i, demés, perquè ens sembla endevinar possibilitats en l'autor.

El públic del Casal va acollir la representació amb aplaudiments ben espontanis, i per al cronista l'obra ha estat una sorpresa i una esperança.

Hem dit ja que els actuant van tenir excel·lent acolliment. Serà de llei, però, fer menció especial de: Concepció Servent, Anna-Maria Viola i Jordi Vives.

A prec dels executants, el pare de l'autor, que resideix a Buenos Aires i era present a la sala, saludà des de l'escenari al públic, i agraí en nom del seu fill la cordial acollença de la comèdia. — Jordi.

COLLLIURE (vila catalana del Rosselló): Vista parcial del port i la població.

Mestre Jou & Cia Ltda.

Caixa Postal, 5682

Rua João Brícola 24-23.º andar

Teleg. "Mestrejou"

Tel. 33-3904 i 33-9395

SAO PAULO

(BRASIL)

MATERIES PRIMES
PER A LABORATORI
I LICORERIES

MENTOL, CAFEINA,
OLIS I CERES

PRODUCTES
DE MANDIOCA

Llibres

Representants i Distribuïdors
d'Editorials Estrangeres

NOTÍCIES

XXXVè. ANIVERSARI. — Amb aquest número, "Ressorgiment" compleix trenta-cinc anys de vida. En el trenta-cinquè aniversari podem dir que la seva aparició mensual ha estat ininterrompuda, sense aquells aturs que sovint sofreixen les revistes semblants a la nostra, aturs que solen ser una anticipació de la mort, o, almenys, una lluita dura per subsistir. Vol dir això que "Ressorgiment" ha trobat el camí planer durant aquest llarg lapse? No res d'això; molt al contrari: ens hem hagut de batre amb maltempsades i hem sortejat esculls perillosíssims que ens han posat ran d'abismes insondables. Contra vents i mares, però, "Ressorgiment" compleix un nou aniversari. Ho podem dir l'any vinent? L'horitzó és negre, i, les perspectives, de mal averany. El nostre optimisme, però, és il·limitat i el puny del patró s'aferma a l'arjau amb el mateix coratge de sempre i amb el mateix optimisme que ens ha ajudat a dur la nau a port durant 35 anys.

"LA NOSTRA REVISTA". — Aquesta prestigiosa revista, orgull dels catalans de Mèxic, ha pogut superar la crisi de què parlàvem en l'anterior edició, després d'haver estat suspesa la seva aparició durant el primer semestre d'enguany. Avui podem anunciar als nostres lectors que torna a reaparèixer, amb el mateix esperit i el mateix seny guiador. El seu fundador-director, senyor Avelí Artís, ho assabenta en un manifest adreçat als catalans i amics de "La Nostra Revista".

ART I ARTISTES CATALANS. — L'eminent mestre i compositor català Jaume Pahissa dirigeix aquest mes dos concerts de l'Orquestra de Cambra de Ràdio de l'Estat: el del dia 12 (que ja s'haurà efectuat en sortir aquest número) i un altre el dia 26, a les 8 del vespre. En el programa del primer concert trobem una composició de la qual és autor Pahissa: "Cançons catalanes", i en el del segon una altra composició també original del nostre gran músic: "Pastoreta (Sardana i danses)".

L'activitat del jove mestre Alfred Ga-

tell és múltiple i intensa. Entre les seves darreres actuacions cal que assenyallem els èxits aconseguits suara amb la seva actuació davant la direcció del Chor de nens del Gran Teatre, Colón d'aquesta capital i com autor de la música de fons de l'obra que s'està representant en el Teatre Nacional de Comedia, "Antígona Vélez".

"Lyra", la fastuosa revista argentina, es fa ressó de la brillant comesa del mestre Gatell al Colón, en la representació de l'òpera "Boris Gudonoff", de Musorgsky, en la qual el nostre compatriota preparà el chor d'infants que hi prengué part.

EL PINTOR ANTONI CLAVÉ. — D'aquest artista català l'obra i el prestigi del qual s'està obrint pas en el món internacional de l'art, s'anuncia l'obertura d'una exposició per al dia 23 d'aquest mes a la Galeria Witcomb.

Antoni Clavé, refugiat a França per mor de la guerra, és considerat avui un gran pintor, il·lustrador i escenògraf. Cursà els seus estudis a l'Escola de Belles Arts de Barcelona, estudis que hagué d'alentir per desgràcies familiars, i treballà d'obrer pintor per a guanyar-se la vida i la de la seva mare. Complí el seu deure amb la pàtria en ésser aquesta envaïda per les hordes franquistes, i seguí l'èxode de Catalunya. A França treballà d'obrer i, poc a poc s'anà obrint pas dibuixant per a revistes, il·lustrant llibres i començant a pintar per al públic. Fou una revelació, i el seu triomf una realitat aviat. Ara el seu nom és ja una valor forta com a pintor, il·lustrador i escenògraf. França, Suïssa, Anglaterra i Estats Units proclamen l'excel·lència de la seva obra. Antoni Clavé va néixer a Barcelona l'any 1903.

En el darrer número de "Lyra", important "magazine" i exponent cabdal de les arts gràfiques argentines, trobem dues reproduccions d'obres del nostre connacional: "Arlequí músic", que exorna la portada, i "Carrer de París", ambdues a l'oli, en colors i a tota pàgina.

CONCERT PER L'ORFEO CATALA. — El dia 6 del propinent agost l'Orfeo Català donarà un concert en el Teatre El Nacional d'aquesta capital, a les 9 de la nit, sota la direcció del mes-

UNA CREACIÓ PER A LA SEVA BELLESA

JABONET

EL SABÓ QUE NETEJA

ÉS UN PRODUCTE

tre Pere Bosch i amb la participació d'una orquestra de professionals.

El programa que es desenvoluparà serà el següent, en tres parts: 1a.) "Cant a la Senyera" (Millet), "El pardal" (P. Moya), "Les festes d'Hebé" (Rameau), "Fum, fum, fum..." (Lambert), "Una rosa i una espiga" (Villegas), "Pobles, canteu!" (cantata nº 86. Bach), "Amb l'ànima punyida" (cantata nº 39. Bach), "Vidalita" (Massa), i "La Sardana de la Pàtria" (Morera). 2a. part. Per l'Orquestra: "La Legió d'Honor" (preludi. M. Valls) i "L'Euterpense", fantasia sobre motius populars catalans, (Clavé). 3a. part, per l'Orfeó i l'Orquestra: "Pàtria Nova" (Grieg), "Cançó d'amor i guerra" (Valls), "El pom de flors" (Clavé), "Marinada", sardana (Pérez-Moya), "La Maquinista" (Clavé) i "La Santa Espina" (Morera).

MONTEPIO DE MONTSERRAT. — Aquesta institució, gairebé centenària, de la col·lectivitat catalana, ens participa en atent comunicat que, per voluntat de l'assemblea general últimament efectuada pels seus associats, ha renovat el seu Consell Directiu, el qual ha quedat ara constituït així: Martí Vives, president; Isidre Figueres, vice-president; Lluís Ayerbe, secretari; Joan Rovira, sots-secretari; Francesc Montaner, tresorer; Francesc Saltó, pro-tresorer; H. Vila i Vallès, encarregat del Panteó; Alexandre Mora i A. Senabra, vocals.

Que la tasca dels nous dirigents sigui fructuosa i que els nobles ideals de mutualitat, cultura i patriotisme que es proposen impulsar n'heguin resultats positius. Ja saben que en "Ressorgiment" trobaran sempre ressò i adjutori.

L'HOMENATGE DEL CATALANS DE MEXIC A RAMON TURRO. — La Institució de Cultura Catalana, de Mèxic, ha pres l'acord de col·laborar en l'homenatge d'Amèrica a l'home de ciència que fou Ramon Turró, amb motiu de complir-se el vint-i-cinquè aniversari de la seva mort.

L'acte consistirà en una conferència que anirà a càrrec del doctor Josep Puche, antic amic i col·laborador de Turró. També hi prendrà part l'il·lustre doctor August Pi i Sunyer i es llegiran diver-

ses adhesions d'antics col·laboradors i deixebles de l'homenatjat. Entre les primeres adhesions rebudes hi ha la del doctor Francesc Duran-Reinald, de la Universitat nordamericana de Yale, devot admirador i un dels més prestigiosos deixebles de Turró.

DE ROSARIO. — Un bell acte de confraternitat fou la vinguda dels elements de la Sub-secció d'Escacs del Casal de Catalunya de Buenos Aires a jugar un partit amb els del Centre Català d'aquesta ciutat, partit que es va definir a favor dels germans de Buenos Aires.

Foren rebuts cordialment per les autoritats del Centre i bon nombre de consoci i aficionats al noble joc i obsequiats amb un *lunch* durant el qual van exterioritzar-se els sentiments coincidents en el sentit patriòtic i en el d'un major intercanvi de visites.

Es va quedar en què aviat els escaquistes del Centre aniran a tornar la visita als del Casal i a jugar-hi. També es convingué que en les festes del cinquantenari del Centre els escaquistes del Casal vindran a fer-nos una nova visita.

Uns i altres quedaren molt satisfets dels actes realitzats, actes que van tenir lloc els dies 7 i 8 d'aquest mes.

El dia 9, festa pàtria argentina, l'Escola Orfeònica del Centre Català va donar una audició al saló d'actes del Ministeri d'Agricultura, audició patrocinada per la Subsecretaria de Cultura de la Municipalitat de Rosario.

L'acte es dividí en tres parts, a saber: La primera a càrrec de la massa orfeònica la qual després d'entonar l'Himne Nacional argentí que, com és notori, és obra d'un català (Blai Pareira), cantà altres quatre composicions dels mestres argentins Aguirre i Boero i dels catalans Clavé i Morera.

La segona part, integrada per danses i cançons, la portaren a terme diversos elements del Centre, el Grup Jovenívol i la Sra. Electra B. Giró qui, entre altres obres, va cantar "La Pastoreta", cançó popular catalana.

Clogué l'acte l'Escola Orfeònica amb altres dues obres dels mestres Morera i Clavé i dues de Gómez Carrillo i J. B. Massa.

Tot sota la direcció del mestre de l'Escola, senyor Manuel Cuevas.

COMPATRICIS BUSCATS. — L'Associació Catalana d'Invàlids i Mutilats de Guerra, amb residència a França, ens demana si sabriem l'adreça dels següents connacionals per als quals s'interessen parents llurs: Rafel Cardona, qui tenia botiga oberta al carrer Independència 340, i una família d'Arbúcies de cognom Ricmollo o Riumolló.

Qualsevol dada al respecte agrairem que ens sigui enviada a la redacció.

PAU CASALS

UNA VIDA GLORIOSA

UNA OBRA EXEMPLAR

per LILLIAN LITTLEHALES

VERSIÓ ESPANYOLA DE
BALTASAR SAMPER

• De l'Índex: L'estudiant i l'artista. - L'ambient de la pàtria. - L'Orquestra Pau Casals. - L'home i el músic constructiu. - 1929-1947. - Els seus anys a Prades. - Casals avui. - Amb dos apèndixs sobre el Festival Bach-Casals i les obres gravades en disc per Pau Casals

Un volum de 306 pàgines, profusament il·lustrat, enquad. en tela \$ 30.-

DEMANEU-LO A:

O.T. DEL LLIBRE

CORRIENTES 1135, 2º B • 35-0878

BELLESA SENSE CASPA

JABOSAN

EL SABÓ D'ACCIÓ EFICAÇ PER A LA CASPA

ÉS UN PRODUCTE

Confiteria «La Rambla»

T.E. 35-0195

PERE A. SALAS & CIA. SOC. DE RESP. LTDA.

FABRICA DE DOLÇOS

(CAPITAL \$ 70.000)

T.E. 35-0195

861 · Sarmiento · 861

BUENOS AIRES

PER CADA FESTA UN PRODUCTE ADIENT

Elaboració diària d'ESPECIALITATS CATALANES

Braços de Gitano

Biscuits de la Reina

Palos de Jacob

MERENGUES

PERSIANES

BOMBONERIA FINA - SERVEI DE LUNCH

Els nostres **TORTELLS** són una delícia

Comandes per a la Ciutat i per a l'Interior de la República - Atensem encàrrecs per Telèfon

Lluís Llorens

ESCRIVÀ

del

Banc Hipotecari Nacional

Almirante Brown 947

Tel. 659-1852

MORON F.C.N. D.F.S.

Ref. Esmeralda, 155

34-4824

B.S. AIRES

Estudi Fornés

PATENTS D'INVENCIO

MARQUES DE FABRICA

I DE COMERÇ

NOMS COMERCIALS

O D'ESTABLIMENTS

PARTIDES

ADMINISTRACIO de PROPIETATS

Dr. Ricard Gordó-Fornés

(De la Universitat de Barcelona)

Agent Oficial de la Propietat Industrial

Avinguda CALLAO 856 - 2on. pis,

Tel. 44-8750 i 42-7631

B.S. AIRES

Horari: de 10 a 12 i de 15 a 18 - **Informes Gratuïts**

HOTEL CATALUNYA

RIO CEBALLOS

Un recó català a les serres cordobeses

Direcció: **Santiago Comas i fill.**

Edifici propi de construcció moderna, al peu de les dues rutes que l'uneixen amb la ciutat de Córdoba i llocs d'excursions.

Clima ideal a l'estiu. Esplèndid a l'hivern

Cuina excel·lent

HABITACIONS CÒMODES I ESPAIOSES
AMB BANYS PRIVATS I INTERMEDIS,
AMB AIGUA CALENTA

OBERT TOT L'ANY - AMBIENT FAMILIAR

Informes: A la Capital Federal: T. E. 54-3352

A La Plata. Paz - 5854

IMPREMTA FONTANA

DE JOSEP FONTANA I FILLS

**Carrer Perú
796, Bs. Aires**

cantonada Independencia

T. E. 33 - 5974

IMPORTACIÓ

UNA ORGANITZACIÓ AL SERVEI DE TOTES LES INDÚSTRIES

Alumini	Bronze	Coure
Corretges	Canons	Acers
Robineteria	Per a vapor, aigua i gas	Metall blanc
Vàlvules	Bombes	Niquei
Empaquetadures	Gomes	Pedres esmeril
	Polítics	

GRAN ASSORTIT EN METALLS I EINES

per a Tècnics, Mecànics i Industrials

PERNS, CARGOLS i FEMELLES

*de Ferro, Acer i Bronze en tots els passos
AMERICANS, ANGLESES i METRICS*

Tot el necessari per a Foradar, Roscar i Ajustar

EL MILLOR SERVEI EN EL MENOR TEMPS

Casa Central:
Sarmiento i Montevideo

U.T. 35, 3016 - 17 - 18
BUENOS AIRES

Sucursal:
Rivadavia 353

Tel. 8661
CORDOBA

Dipòsit: CHARCAS 1679

Dr. Joan Llorens

ADVOCAT

ESMERALDA 155, 4art. pis

T. E. 34, Defensa 4824

BS. AIRES

Hores de consulta de 11 a 12 i de 16 a 18

Consultes gratuïtes per als socis del "Casal
de Catalunya" els dimarts i dijous.